

Sygn. akt XV C 690/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2016r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Małgorzata Misiurna

Protokolant stażysta Katarzyna Ignacek

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2016r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. P., K. P., E. G., B. R., G. R., W. Ś.

przeciwko Gminie W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powodów kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanej Gminy W..

UZASADNIENIE

Powodowie A. P., K. P., E. G., B. R., G. R. i W. Ś. wystąpili z pozwem przeciwko Gminie M. W. o zapłatę na ich rzecz odszkodowania w kwocie 600.000zł(po 100.000 zł dla każdego powoda) oraz zasądzenia od pozwanej Gminy kosztów procesu.

W uzasadnieniu powodowie podnieśli, że stali się właścicielami działek gruntu położonych w J. przy ulicy (...), zapisanych w ewidencji gruntów numer 10 i 11 o powierzchni 1260m², dla których Sąd Rejonowy w Wejherowie Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) w wyniku spadkobrania po rodzicach Z. i L. Ś.. Powodowie wskazali, iż nie dokonywano działu spadku.

Następnie wywiedli, że Gmina M. W. ingerując w przysługujące im prawo własności, przejęła należące do powodów działki, które przeznaczyła na N. Tereny (...) (jednostka urbanistyczna (...)) oraz projekt (...). Tym samym, w ocenie powodów pozwana Gmina zarządza ich działkami w sposób mający na celu realizację zadań, potrzeb i promocji gminy, jednocześnie pozbawiając powodów w całej rozciągłości uprawnień do korzystania z ich działek zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem. Powodowie wskazali, że działki te należą do ich rodziny od osiemdziesięciu lat, a uprzednio była to jedna działka budowlana – parcela, czego dowodzi księga wieczysta pierwszego właściciela W. P. (1), który zakupił ją na cele budowy domku rekreacyjnego. Natomiast bez uwzględnienia interesów właścicieli działek – powodów, a wręcz z pogwałceniem ich praw, nieruchomości została zagospodarowana przez Gminę M. W. jako grunty leśne, a więc tereny, które służyć mają gminie i wczasowiczom, a nie właścicielom, którzy zostali pozbawieni faktycznego władztwa nad rzeczą. Następnie powodowie podnieśli, iż mimo tytułu własności nie mają prawa wstępu na swoją nieruchomość i nie mogą z niej korzystać. Nie mogą dowolnie dysponować swoją własnością, w tym prowadzić na przykład prac porządkowych, wykorzystać nieruchomości na cele rekreacyjne (postawić namiot, camping lub inne urządzenia), ogrodzić jej. Powodowie wskazali, iż mogą jedynie - zgodnie ze stanowiskiem strony pozwanej – poruszać się po wyznaczonych trasach. Nadto powodowie wywiedli, że pozwana Gmina czerpie korzyści materialne

z ich nieruchomości – przyciągając turystów – natomiast podatki i inne daniny publiczne obciążają powodów, mimo że prawa własności nie mogą realizować.

Zdaniem powodów roszczenie dochodzone pozwem stanowi jedyną możliwość uzyskania przez nich należnej ze strony państwa ochrony ich praw. Pozwana Gmina uprzednio posiadała plan zagospodarowania przestrzennego obowiązujący od 1992 roku do dnia 31 grudnia 2003r., natomiast do dnia wniesienia powództwa - mimo upływu 12 lat i wystosowania szeregu monitów przez powodów do pozwanej Gminy, planu zagospodarowania przestrzennego dla ich nieruchomości Gmina nie uchwaliła. Nieruchomość powodów od wskazanego czasookresu posiada jedynie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy M. W.. W ocenie strony powodowej, taka sprzeczna z prawem postawa organu administracji publicznej znajduje konsekwencje na tle stosunków cywilno – prawnych, dlatego też zdaniem powodów pozwana Gmina jako podmiot takich stosunków wskutek zaniechań (i nie tylko) w wyżej wskazanym zakresie oraz wskutek przejęcia nieruchomości powodów powinna zostać zobowiązana do zapłaty stosownego odszkodowania za uniemożliwienie władania nieruchomością jej prawowitym właścicielom. Jako przykład bezprawnego lekceważenia konstytucyjnie ustanowionych praw powodów przywołali oni pismo Urzędu Miejskiego we W. z dnia 9 lutego 2015r. uznające wniosek powodów o odszkodowanie za bezzasadny. Takie stanowisko zdaniem powodów godzi w konstytucyjne prawo własności, a także przepisy prawa europejskiego.

W odpowiedzi na pozew pozwana Gmina W. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kosztów procesu (k. 77-79).

Zdaniem pozwanej Gminy żądanie dochodzone pozwem jest całkowicie niezasadne. Jednocześnie pozwana zaprzeczyła wszelkim twierdzeniom powodów, o ile wyraźnie ich nie przyzna w toku przedmiotowego postępowania.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana zarzuciła, że powodowie nie sprecyzowali w żaden sposób jak pozwana Gmina miałaby pozbawić ich uprawnień właścicielskich. Nadto nie wskazali, jak, dlaczego i od kiedy korzystanie z ich nieruchomości w dotychczasowy sposób (zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem) stało się niemożliwe bądź istotnie ograniczone, a przede wszystkim powodowie nie wyjaśnili istoty dotychczasowego przeznaczenia ich nieruchomości. Ponadto pozwana Gmina zarzuciła, iż powodowie nie udowodnili w żaden sposób żądania zawartego w pozwie, zarówno, co do zasady, jak i co do wysokości.

Następnie pozwana wskazała, iż powodowie zarzucili jej ingerencję w prawo własności wyżej wymienionych działek poprzez przejęcie ich i zagospodarowanie jako grunty leśne, a następnie przeznaczenie je pod teren N. i wprowadzenie na ich terenie obszaru chronionego (...), a zdaniem pozwanej są to niczym nieoparte i całkowicie nieuzasadnione twierdzenia. Pozwana zaprzeczyła im, podnosząc, iż w żaden sposób nie pozbawiła powodów praw do ich nieruchomości, nie jest w posiadaniu przedmiotowych działek, nie zarządza nimi, ani nimi nie rozporządza i w żaden sposób nie utrudnia bądź uniemożliwia wstępu ich właścicielom na obszar działek. Przedmiotowy obszar nie jest zagospodarowany przez Gminę W. w żaden sposób. Stanowi on ogólnodostępny teren leśny, nie służył i nie służy realizacji zadań publicznych Gminy ani celom publicznym Gminy. A sposób korzystania z przedmiotowych działek, a raczej jego faktyczne ograniczenie determinowane jest faktem, iż działki te są położone w tzw. pasie technicznym tj. w strefie wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza na ląd, który to pas jest obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska, co wpływa na ograniczoną możliwość wykorzystania go do innych celów niż wynikające z przytoczonej definicji i wymaga zgody stosownego organu administracji morskiej, a dotyczy to również planów mających na celu ewentualne zagospodarowanie ww. nieruchomości.

Następnie pozwana podniosła, iż N. został wprowadzony przez Wojewodę (...) rozporządzeniem numer (...) z dnia 15 maja 2006r., zastąpionym następnie Uchwałą numer (...)Sejmiku Województwa (...) z dnia 27 kwietnia 2011r., a zgodnie z treścią ww. aktów zabrania się lokalizowania nowych obiektów budowlanych w pasie technicznym.

Ponadto zdaniem pozwanej w przedmiotowej sprawie brak jest jakichkolwiek przesłanek warunkujących dochodzenie roszczenia odszkodowawczego z tytułu uchwalenia bądź zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z uwagi na to, iż na dzień wniesienia powództwa dla ww. obszaru brak jest w ogóle miejscowego

planu zagospodarowania przestrzennego. Sytuacja taka ma miejsce od 1 stycznia 2004r., bowiem istniejący uprzednio plan miejscowy utracił moc w dniu 31 grudnia 2003r. w oparciu o treść art. 87 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Nadto, zgodnie z wiedzą pozwanej, poza faktem, iż przedmiotowe działki formalnoprawnie stanowią własność powodów, dotychczas nie były przez nich w żaden sposób wykorzystywane, a to także uzasadnia stwierdzenie nieziszczenia się przesłanek ustawowych roszczenia powodów. W ocenie strony pozwanej jakiegokolwiek znaczenia pozbawione są zarzuty powodów wobec pozwanej o braku uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmujące przedmiotowe działki, a insynuacje zawarte w pozwie są pozbawione rzeczowych argumentów.

Niezależnie od wszystkiego, z ostrożności procesowej, pozwana wskazała, że wskutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 2014r. przepis ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczący roszczeń odszkodowawczych właściciela związanych z uchwaleniem/zmianą planu miejscowego tj. art. 36 ust. 1 ustawy, utracił moc obowiązującą z dniem 7 stycznia 2015r., a do dnia dzisiejszego ustawodawca nie uchwalił nowych przepisów w tym zakresie.

Pismem procesowym z dnia 23 marca 2016r. (k. 104-105) i na rozprawie w dniu 10 maja 2016r. (k. 114, czas: 01:04:51) strona powodowa podtrzymała w całości stanowisko wyrażone w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie A. P., K. P., E. G., B. R., G. R. i W. Ś. stali się właścicielami działek gruntu położonych w J. przy ul. (...), zapisanych w ewidencji gruntów pod numerami 10 i 11, dla których Sąd Rejonowy w Wejherowie Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) w wyniku nabycia spadku po rodzicach powodów – L. i Z. Ś. (1). Z. Ś. (1) natomiast odziedziczył przedmiotowe działki po swojej siostrze – Z. Ś. (2).

Pierwszym polskim właścicielem przedmiotowych działek o powierzchni 1260m², które były oznaczone jako pastwisko, był W. P. (2). Gdy ich właścicielką została Z. Ś. (2), przeznaczenie działek pozostało niezmienione i w dalszym ciągu określone były jako pastwisko.

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w P. pismem z dnia 6 czerwca 1968r. adresowanym do Z. Ś. (2) poinformowało ją, iż działki oznaczone numerem (...) o łącznej powierzchni 1260m² znajdują się na terenie przeznaczonym, według planu ogólnego J., pod park leśny wraz z projektowaną promenadą nadmorską.

Gmina M. W. - jako następcą prawny Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w P. - ujęła przedmiotową nieruchomość w Studium (...) i Miasta W., następnie zatwierdzonym Uchwałą Rady Miejskiej we W. z dnia 30 stycznia 2002r. i określiła działki numer (...) położone w miejscowości J. jako przeznaczenie pod teren klifu oraz teren parku leśnego.

Dowód: dokumenty zgromadzone w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku I C 1449/07, nadto: odpis zwykły KW (...) – stan na dzień 12 maja 2015r., k. 43-44 verte; wypis z rejestru gruntów z mapą, k. 125-126; pismo Prezydium powiatowej Rady Narodowej z dnia 6 czerwca 1968r., k. 127; dokumenty dotyczące stanu planistycznego nieruchomości 10 i 11 położonych w J. na przestrzeni lat 1978-2009r., k. 131-176; wyjaśnienia informacyjne powódki A. P. na rozprawie w dniu 10 maja 2016r., (czas od 00:02:57 do 00:19:12), k. 110-111

Nieruchomość będąca sporem w przedmiotowej sprawie do chwili obecnej nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, aczkolwiek w Studium (...) i Miasta W., zatwierdzonym Uchwałą Rady Miejskiej we W. z dnia 30 stycznia 2002r. określone zostało przeznaczenie działki numer (...) położonych w miejscowości J. jako tereny klifu oraz tereny parku leśnego.

Działka numer (...) o powierzchni 0.0720ha częściowo wchodzi w skład terenu lasu, częściowo znajduje się w tzw. pasie technicznym, którego granice zostały określone zarządzeniem numer 13 Dyrektora Urzędu Morskiego w G. z dnia 13 lipca 2005r. Zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji

morskiej pas techniczny, obok pasa ochronnego, wchodzi w skład pasa nadbrzeżnego i stanowi strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu oraz jest obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Wpływa to na ograniczoną możliwość wykorzystania tegoż pasa do innych celów niż te wynikające z jego definicji i wymaga zgody właściwego organu administracji morskiej.

Pozostała część działki nr (...) i działka numer (...) (o powierzchni 0.0540ha) mieszczą się na terenie N., który został wprowadzony przez Wojewodę (...) rozporządzeniem numer (...) z dnia 15 maja 2006r., (poprzedzone rozporządzeniem numer 5/49 Wojewody G. z dnia 8 listopada 1994r.), następnie zastąpionym Uchwałą numer(...)Sejmiku Województwa (...) z dnia 27 kwietnia 2011r.

Rada Miejska W. Uchwałą numer (...) z dnia 27 lutego 2004r. przystąpiła do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oznaczonego symbolem JG-2 zlokalizowanego pomiędzy linią zabudowań wzdłuż ulicy (...), ulicą (...), ulicą (...) do granic obrębu R. w miejscowości J.. Zgodnie z ustaleniami projektu planu miejscowego JG-2 działka numer (...) wchodziła w skład terenu lasu (jednostka urbanistyczna 35.ZL), natomiast działka numer (...) wchodziła w skład częściowo terenu lasu (jednostka urbanistyczna 35.ZL), częściowo terenu klifu (jednostka urbanistyczna 2.2KL).

Powodowie już w 2006 roku wystąpili do pozwanej Gminy z żądaniem wykupu ich nieruchomości. Pozwana Gmina W. uznała, iż żądanie wykupu nieruchomości bądź zamiany na inną jest bezzasadne, z tego powodu, że działki numer (...) od założenia ewidencji gruntów dla J. oznaczone są w użytku jako lasy i grunty leśne i w obowiązującym do końca 2002 roku planie zagospodarowania przestrzennego funkcja leśna tych terenów została zachowana (jako tereny parku leśnego). Ponadto pozwana Gmina wskazała, iż założenia do nowo opracowywanego planu zagospodarowania przestrzennego nadal utrzymują dotychczasową funkcję leśną tychże terenów, wobec tego oznacza to, że w żaden sposób nie uległ zmianie lub ograniczeniu sposób użytkowania i wykorzystania nieruchomości powodów. Wobec powyższego w 2007 roku zawisł pomiędzy stronami spór przez Sądem Okręgowym w Gdańsku, sygn. akt I C 1449/07 o wykupienie nieruchomości. Sąd ten wyrokiem z dnia 29 stycznia 2010r. oddalił powództwo uznając, iż nie doszło do ziszczenia się przesłanek czyniących zasadnymi roszczenia powodów, gdyż przedmiotowa nieruchomość była objęta planem zagospodarowania przestrzennego obowiązującym do końca 2002r., który następnie został zastąpiony przez Studium (...) i Miasta W., a to inne akty prawne ograniczały i narzucały sposób korzystania powodów ze spornej nieruchomości, co jest wprost związane z jej położeniem na nadmorskim klifie. Apelacja powodów również została oddalona (wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 2 czerwca 2010r., sygn. akt I ACa 448/10).

Aktualnie nieruchomość jest porośnięta lasem ochronnym mającym zapobiegać erozji gruntu. Zgodnie z § 3 pkt 7 i 8 Uchwały numer (...)Sejmiku Województwa (...) z dnia 27 kwietnia 2011r. zakazuje się budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej oraz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego. Obecnie na terenie Gminy W. podjęte zostały próby zmiany 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany istniejącego Studium (...) i Miasta W. poprzez uchwalenie nowego.

Nieruchomość nie była użytkowana przez powodów ani ich spadkobierców i poprzedników prawnych.

Dowód: dokumenty zgromadzone w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku I C 1449/07, nadto: dziennik urzędowy Województwa (...) z dnia 1 czerwca 2006r. zawierający min. rozporządzenie Wojewody (...) numer (...) z dnia 15 maja 2006r., k. 85-88; dziennik urzędowy Województwa (...) z dnia 2 czerwca 2011r. zawierający min. uchwałę Sejmiku Województwa (...) numer (...)z dnia 27 kwietnia 2011r., k. 81-84; dziennik urzędowy Województwa (...) z dnia 12 sierpnia 2005r. zawierający min. zarządzenie numer 13 Dyrektora Urzędu Morskiego w G. z dnia 13 lipca 2005r., k. 89-91 verte; uchwała Rady Miejskiej W. numer XVI/159/2004r. z dnia 27 lutego 2004r, k. 118; pismo z dnia 21 stycznia 2009r., k. 131; wyjaśnienia informacyjne powódki A. P. na rozprawie w dniu 10 maja 2016r., (czas od 00:02:57 do 00:19:12), k. 110-111; zeznania świadka T. S. (czas od 00:28:57 do 01:03:31), k. 112-114;

Pismem z dnia 8 sierpnia 2011r. powodowie zwrócili się do Burmistrza Miasta i Gminy W. o wypłatę należnego im odszkodowania (wysokość pozostawiając do negocjacji) za działki numer (...) o łącznej powierzchni 1260m² położonych w J. przy ulicy (...), dla których Sąd Rejonowy w Wejherowie Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi KW (...). W odpowiedzi na wezwanie Urząd Miejski Referat (...) i (...) Przestrzennej we W. wskazał, iż wypłata odszkodowania jest bezzasadna, bowiem Gmina W. nie znajduje podstaw do nabycia od powodów przedmiotowych działek. Nadto wskazano, iż w ewidencji gruntów, dotychczasowe jak i przyszłe przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego oraz położenie działek uniemożliwiają realizację przez Gminę zadań własnych na ich terenie.

Pismem z dnia 12 stycznia 2015r. powodowie ponownie zwrócili się do Burmistrza Miasta i Gminy W. o wypłatę odszkodowania, tym razem określając jego kwotę na wysokość 600000zł – za przejęcie działek numer (...) o łącznej powierzchni 1260m² położonych w J. przy ulicy (...), dla których Sąd Rejonowy w Wejherowie Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w P. prowadzi KW (...). W odpowiedzi na wniosek powodów, pismem z dnia 9 lutego 2015r. Referat (...) i (...) Przestrzennej Urzędu Miejskiego we W. wskazał, iż w świetle przedstawionego przez powodów w piśmie z dnia 12 stycznia 2015r. bezspornym jest, iż sprawa dotyczy wytycznych zawartych w treści art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a na dzień udzielania odpowiedzi powodom, w odniesieniu do wskazanego terenu, organ jeszcze nie uchwalił żadnego planu miejscowego (wobec utraty mocy obowiązującej poprzedniego), mając na uwadze, fakt, iż stan prawny, planistyczny i faktyczny przedmiotowej nieruchomości od roku 2003 do dnia udzielania odpowiedzi nie uległ zmianie, nie ma podstaw do rozpatrzenia wniosku powodów.

Dowód: wniosek powodów z dnia 8 sierpnia 2011, k. 30; pismo Urzędu Miejskiego Referat (...) i (...) Przestrzennej we W. z dnia 26 sierpnia 2011r., z dnia 14 października 2011r., z dnia 27 października 2011r., z dnia 8 listopada 2011r., k.31-38; wniosek powodów z dnia 12 stycznia 2015r., k. 39-41; odpowiedź Referatu (...) i (...) Przestrzennej Urzędu Miejskiego we W. z dnia 9 lutego 2015r., k. 42

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wnioski wywodząc głównie w oparciu o dokumenty urzędowe, dokumenty prywatne oraz zeznania świadka T. S. (na rozprawie w dniu 10 maja 2016r.).

Zgodnie z przepisem, art. 299 k.p.c. jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Dowód z przesłuchania stron ma, więc charakter subsydiarnego i dobrowolnego osobowego środka dowodowego. Powyższe oznacza, iż dowód z przesłuchania strony powinien być dopuszczony jedynie w sytuacjach wyjątkowych, gdy za pomocą innych środków dowodowych nie zostały dostatecznie wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd poprzestał za przesłuchaniu informacyjnym powódki A. P. uznając, iż za pomocą innych środków dowodowych (głównie dokumentów postępowania Sądu Okręgowego w Gdańsku pod sygn. I C 1449/07) zostały dostatecznie wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Sąd wskazuje, iż dał wiarę informacyjnym zeznaniom powódki w zakresie, w jakim korespondowały one z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, któremu Sąd w całości dał wiarę i który był podstawą wyrokowania.

Dokumenty urzędowe Sąd ocenił na podstawie art. 244 § 1 k.p.c. zgodnie z którym dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Dokumenty prywatne zaś Sąd ocenił na podstawie art. 245 k.p.c., zgodnie z którym dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała

złożyła oświadczenie w nim zawarte. Sąd uznał niniejsze dowody za wiarygodne i autentyczne, przy czym strony nie kwestionowały ich autentyczności i prawdziwości.

Należy wyraźnie podkreślić, iż dowód z dokumentów w załączonych aktach postępowania Sądu Okręgowego w Gdańsku pod sygn. I C 1449/07 był kluczowym dowodem przeprowadzonym w przedmiotowej sprawie, mimo iż stan faktyczny pomiędzy stronami w przeważającej części – poza władztwem nad przedmiotową nieruchomością – był bezsporny.

Analizując ustalony stan faktyczny, uznał Sąd, iż przedmiot sporu w niniejszym postępowaniu koncentrował się na zagadnieniu, czy pozwana Gmina W. pozbawiła powodów władztwa nad ich nieruchomością. Rozważając powyższe ocenił Sąd, iż powodowie mogli wywieść swoje roszczenie bądź z art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ewentualnie z przepisów art. 415 k.c., 417 k.c. i 417¹ k.c. Tak też poczynione ustalenia pozwoliły skonstatować Sądowi, iż powodowie nie wykazali jakichkolwiek przesłanek istnienia odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie pozwanej, w związku, z czym powództwo należało oddalić.

W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zostały ukształtowane zasady polityki przestrzennej i unormowane sposoby ustalania przeznaczenia terenu, rozmieszczenia inwestycji celu publicznego oraz określania sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu, a podstawowe kompetencje w tym zakresie, nazywane „władztwem planistycznym”, zostały przyznane gminom. Przejawem tego władztwa jest stanowienie norm prawa miejscowego powszechnie wiążących na danym terenie, w postaci miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia tych planów współkształtują sposób wykonywania prawa własności nieruchomości (art. 6 ust. 1 ustawy). Wynikające z nich ograniczenia prawa własności (użytkowania wieczystego) są dopuszczalne ze względu na realizację ważnych celów publicznych i interesu wspólnego, z tym istotnym założeniem, że ingerencja w to prawo powinna być racjonalna, konieczna i proporcjonalna. Gmina, dysponując szerokimi kompetencjami planistycznymi, powinna ponosić odpowiedzialność za skutki podejmowanych działań, jeżeli wpłynęły one negatywnie na zakres korzystania z nieruchomości lub jej wartość, a dla usuwania lub łagodzenia następstw tych władczych działań gminy w ustawie przewidziano środki prawne, zawarte między innymi w przepisie art., 36. Chociaż sama ingerencja w prawo własności jest w granicach ustawy dopuszczalna i uzasadniona, to powinnością gminy jest prawidłowe i staranne wykonywanie swoich uprawnień. Zgodnie z przepisem art. 36 ust. 1. jeżeli, w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą, korzystanie z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe bądź istotnie ograniczone, właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości może, z zastrzeżeniem ust. 2, żądać od gminy: odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę albo wykupienia nieruchomości lub jej części, który częściowo został uznany za niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 2014 r. (Dz.U.2015.22) z dniem 7 stycznia 2015 r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc w zakresie, w jakim wyłącza roszczenia właścicieli lub użytkowników wieczystych, których nieruchomości zostały przeznaczone na cel publiczny w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obowiązującym 31 grudnia 1994 r., jeśli takie przeznaczenie zostało utrzymane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uchwalonym pod rządem aktualnie obowiązującej ustawy.

W tym miejscu wskazać należy, iż w przedmiotowej sprawie nie doszło do ziszczenia się przesłanek czyniących zasadnymi roszczenia powodów. Przedmiotowa nieruchomość była objęta planem zagospodarowania przestrzennego do roku 2002, a następnie obowiązywał w stosunku do niej Studium (...) i Miasta W., (mimo, iż studium nie jest aktem prawa miejscowego, ma ono istotne znaczenie dla prac planistycznych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (art. 9 ust. 1 i 4 u.p.z.p.), który został zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej we W. z dnia 30 stycznia 2002r.

Ponadto wskazać należy, iż pozwana Gmina swoimi decyzjami, czy też zarządzeniami nie wprowadziła jakichkolwiek ograniczeń w stosunku do uprawnień właścicielskich powodów. W przedmiotowej sprawie to inne akty prawne, a mianowicie rozporządzenie Wojewody (...) numer (...) z dnia 15 maja 2006r., następnie zastąpione Uchwałą Sejmiku

Województwa (...) numer (...)z dnia 27 kwietnia 2011r. oraz zarządzenie Dyrektora Urzędu Morskiego w G. numer 13 z dnia 13 lipca 2005r. ograniczyły i jednocześnie narzuciły sposób korzystania ze spornej nieruchomości, a jest to związane wprost z jej położeniem na nadmorskim klifie. Zgodnie, bowiem z § 3 pkt 7 i 8 Uchwały numer (...)Sejmiku Województwa (...)z dnia 27 kwietnia 2011r. zakazuje się budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej oraz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego. Zatem zarzut powodów, iż nie mogą oni postawić na nieruchomości stanowiącej ich własność na przykład campingu, nie powinien być kierowany pod adresem pozwanej, gdyż pozwana Gmina w żaden sposób nie utrudnia i nie zakazuje powodom korzystania z ich działek. W żaden też sposób tą działką nie włada, nie odnosi z tego jakichkolwiek korzyści, nie realizuje na niej żadnych zadań publicznych. Nieruchomość powodów jest ogólnodostępnym terenem leśnym, który nie służy pozwanej Gminie do realizacji jej zadań publicznych. Zdaniem Sądu powodowie nie wykazali, aby pozwana w jakikolwiek sposób zakłócała im sposób władania tą nieruchomością lub spowodowała w ich majątku szkodę w wysokości 600.000 zł. Pozwana ma w istocie tylko taki kontakt z nieruchomością powodów, iż leży ona w granicach administracyjnych pozwanej Gminy. Natomiast Gmina W. w żaden sposób nie utrudnia powodom korzystania z ich nieruchomości.

Nie doszło również w przedmiotowej sprawie do wymaganej przez przepis art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmiany korzystania z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem. Gdyż tylko w takim wypadku można przyznać odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, a to oznacza, że owe odszkodowanie ma kompensować stratę spowodowaną niemożnością korzystania z nieruchomości w sposób dotychczasowy lub zgodny z jej dotychczasowym przeznaczeniem (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2015r., II CSK 569/14, Lex numer 1747352, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2015r., II CSK 336/14, Lex numer 1683406). Sąd ustalił, iż dotychczasowe przeznaczenie spornych nieruchomości w dokumentach urzędowych określone było wprawdzie jako pastwisko, następnie zaś jako teren zielony przeznaczony częściowo na promenadę nadmorską oraz teren klifu i parku leśnego. Zauważyć należy, że już przed wojną nieruchomość była terenem leśnym oraz ewidencyjnie pastwiskiem, więc nie była i nie mogła być przez poprzedników prawnych powodów wykorzystywana jako działka budowlana. Ponadto Sąd stoi na stanowisku, iż słusznie w piśmiennictwie przyjmuje się, że ocenę, czy nieruchomość może być wykorzystana w sposób dotychczasowy lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem powinno się opierać nie tylko na uprzednim faktycznym jej wykorzystaniu, lecz należy też uwzględniać potencjalne możliwości w tym zakresie, a więc badać nie tylko to, jak była, ale także to, jak mogła być zagospodarowana. Zatem na równi z dotychczasowym faktycznym korzystaniem z nieruchomości traktuje się sposób korzystania potencjalnie dopuszczalny (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2015r., IV CSK 754/14, Lex nr 1789174). W przedmiotowej sprawie obecnie nie ma możliwości prawnych, by pozwana samowolnie zmieniała sposób zagospodarowania terenu leśnego, stanowiącego własność powodów, głównie z uwagi na to, iż leży ona w granicach N..

Nadto zdaniem Sądu powodowie nie wykazali jakichkolwiek przesłanek istnienia odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie pozwanej. Sąd nie znalazł podstaw by zasądzić odszkodowanie od Gminy W. także na podstawie przepisów art. 415 k.c., art. 417 k.c. czy 417¹ k.c.

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Odpowiedzialność usytuowana w niniejszym przepisie jest odpowiedzialnością deliktową, która charakteryzuje się tym, że aby móc przypisać określonemu podmiotowi odpowiedzialność należy najpierw wykazać określone znamiona odnoszące się zarówno do strony podmiotowej, jak i przedmiotowej. Wśród przesłanek odpowiedzialności deliktowej wymienia się powstanie szkody, zdarzenie, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy oznaczonego podmiotu oraz związek przyczynowy zachodzący pomiędzy zdarzeniem, a szkodą. Dopiero wówczas, gdy wskazane powyżej trzy elementy zostaną spełnione, można rozstrzygać w przedmiocie roszczeń, jakich strona dochodzi w procesie cywilnym, a których źródłem jest wykazana wina określonego podmiotu. Brak choćby jednej ze wskazanych przesłanek wyklucza możliwość ustalenia odpowiedzialności deliktowej.

Zgodnie zaś z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Aby przypisać odpowiedzialność niezbędne jest ustalenie, czy między poszczególnymi ogniwami łańcucha kauzalnego związek przyczynowy można uznać za normalny. Jeżeli wypadnie ono pozytywnie, wówczas także powiązanie między przyczyną wyjściową, a jej skutkiem w sferze dóbr poszkodowanego odpowiada temu kryterium.

Mając na uwadze całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd doszedł do wniosku, że nie została przez powodów wykazana żadna przesłanka warunkująca odpowiedzialność pozwanej Gminy. Powodowie wskazywali, iż pozwana pozbawiła ich możliwości władania ich własnością, gdyż nie mogą swobodnie z niej korzystać, nie mogą swobodnie wykonywać uprawnień właścicielskich (na przykład ogrodzić terenu, czy też postawić campingu) oraz zarzucili, iż pozwana ingeruje w ich własność, ponieważ przejęła działki należące do powodów i zagospodarowała je jako grunty leśne przeznaczając je pod teren N. i wprowadzając na tym terenie obszar chroniony(...) – (...) (...) utożsamiając powyższe ze szkodą występującą po ich stronie. W ocenie sądu są to niczym nieoparte zarzuty, których strona powodowa w żaden sposób nie udowodniła.

Podkreślenia wymaga fakt, że w żadnym aspekcie nie można pozwanej Gminie W. przypisać zawinionego działania, które doprowadziło po stronie powodów do powstania szkody majątkowej w postaci niemożności postawienia na przedmiotowej nieruchomości campingu, jej ogrodzenia czy też wykonywania na niej prac porządkowych – jak to wskazują powodowie. Jak ustalono w toku niniejszego postępowania pozwana w żaden sposób nie przyczyniła się do ograniczenia korzystania przez powodów z ich nieruchomości. Pozwana nie podejmowała żadnych ingerencji w prawo własności powodów, nie odnosi żadnej korzyści majątkowej z ich nieruchomości. Wydanie rozporządzenia przez Wojewodę (...) numer (...) z dnia 15 maja 2006r., następnie zastąpionego Uchwałą Sejmiku Województwa (...) numer (...) z dnia 27 kwietnia 2011r. oraz zarządzenie Dyrektora Urzędu Morskiego w G. numer 13 z dnia 13 lipca 2005r., które to ograniczyły i jednocześnie narzuciły sposób korzystania powodom ze spornej nieruchomości, w żaden sposób nie należy łączyć z działaniami pozwanej Gminy W..

Brak również podstaw do zastosowania wobec pozwanej przepisów art. 417 § 1 k.c. i art. 417¹ k.c. Zgodnie z przepisem art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Natomiast art. 417¹ § 4 k.c. stanowi, iż jeżeli szkoda została wyrządzona przez niewydanie aktu normatywnego, którego obowiązek wydania przewiduje przepis prawa, niezgodność z prawem niewydania tego aktu stwierdza sąd rozpoznający sprawę o naprawienie szkody. Unormowania te obowiązują od 1 września 2004r. i dotyczą odpowiedzialności odszkodowawczej za funkcjonowanie władzy publicznej, a wprowadzone zostały ustawą z 17.6.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1692). Przepisy te są na gruncie prawa cywilnego konkretyzacją konstytucyjnej zasady obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej niezgodnym z prawem działaniem organów władzy publicznej (art. 77 ust. 1 Konstytucji RP) Oprócz ogólnej zasady odpowiedzialności wyrażonej w art. 417 k.c., odrębne przepisy poświęcono obowiązkowi naprawienia szkody wynikłej z wydania niezgodnego z prawem aktu normatywnego (art. 417¹ § 1 k.c.), prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji (art. 417¹ § 2 k.c.), oraz z niewydania orzeczenia lub decyzji (art. 417¹ § 3 k.c.), a także aktu normatywnego (art. 417¹ § 4 k.c.) Z treści art. 417 § 1 k.c. wynika, wprost, że źródłem szkody może być również bezczynność władzy publicznej. Jednakże zaniechanie podjęcia przez władzę publiczną działań zapewniających uprawnionej osobie realizację jej praw podmiotowych jest bezprawne wówczas, gdy narusza skonkretyzowany w przepisach prawa obowiązek, którego wykonanie wyłączałoby powstanie szkody (zob. wyr. SN z 28.4.2005 r., III CK 367/04, Biul. SN 2005, Nr 7, poz. 14). Tak, więc w ocenie Sądu powodowie nie wykazali przesłanek odpowiedzialności pozwanej Gminy wynikających z powyższego przepisu, nadto rozważając zebrany w sprawie materiał dowodowy należy uznać, iż nawet wykonanie przez pozwaną obowiązku uchwalenia planu miejscowego dla przedmiotowej nieruchomości nie dawałoby podstaw do żądania odszkodowania, gdyż przeznaczenie spornych działek nie uległoby zmianie, a to z uwagi na ich położenie i wydane przez inne organy decyzje i zarządzenia.

Zdaniem sądu w przedmiotowej sprawie nie mają znaczenia twierdzenia powodów dotyczące obowiązku uchwalenia przez pozwaną miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego ich nieruchomości, gdyż nie ma to związku ze zgłoszonym przez powodów żądaniem odszkodowawczym. Z tego też względu zbytecznym stało się wyjaśnienie, czy pozwana była objęta obowiązkiem - na mocy przepisów szczególnych - uchwalenia planu miejscowego dla przedmiotowej nieruchomości.

Mając na uwadze, iż powodowie nie wykazali podstawy faktycznej oraz prawnej dla wywiedzonego przez nich roszczenia, powództwo należało oddalić w całości, o czym orzeczono w pkt I wyroku na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c., art. 417 k.c., art. 417¹ § 4 k.c., w zw. z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w zw. z art. 6 k.c. - a contrario.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt II wyroku na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. oraz 102 k.p.c. mając na uwadze istotną różnicę w sytuacji materialnej obu stron, zwłaszcza sytuację majątkową powodów, która była podstawą do zwolnienia ich od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych oraz fakt, iż pozwana Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego ma do dyspozycji wielu urzędników i fachową obsługę prawną. Dlatego też sąd odstąpił od stosowania zasady odpowiedzialności za wynik procesu i na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył powodów kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanej Gminy W..